

גיליון 319 • ערב שבת פרשת קרח • ב' תמוז תשע"ח

הדרך להתקשרות - "ואתה תצוה"

המאמר האחרון, לעת עתה, שזכינו שהרב יגיה ויחלק אותנו בידי הקדושות לקהל החסידים הוא מאמר דבור המתחיל "ואתה תצוה", המדבר על הקשר המיוחד בין נשיא הדור לאנשי הדור. במהלך השבת נלמד כמה נקודות מרכזיות במאמר

כתיבת למאור:

אז והיום

אבא/אמא: למדנו על כוח האמונה אותו מגלים נשיאי ישראל בבני דורם, עד למסירות נפש ממש. למדנו את הדגמה שהביא הרבי הרי"צ מתקופת גזרת המן, כיצד עמד מרדכי היהודי ועורר את בני ישראל לתשובה ולמסירות נפש.

דברים אלו אכן התאימו לרוח התקופה של שנת תרפ"ז, כשהרבי הרי"צ ורב החסידים שהו ברוסיה תחת השלטון הקומוניסטי שאסר על קיום תורה ומצוות, והרבי הרי"צ עורר את החסידים למסור את נפשם עבור הקמת ישיבות במחצרת, לדאג ליהודים בעירות השונות לשחיטה כשרה, ברית מילה, חפזות, מקנאות וכן הלאה.

בחלקו השני של המאמר, מדבר הרבי על התקופה שלנו: כשברב המקומות יהודים יכולים לקיים תורה ומצוות בחפזיות וללא הפרעה. מתי יותר קל "למסור את הנפש" על תורה ומצוות, אז או עכשו?

קל כשקשה

ילד/ילדה: נכון, כיום יותר קל לקיים תורה ומצוות מאשר אז, בזמנים הקשים. מצד שני, דווקא כשקשה - קל יותר להתעורר במסירות נפש. כמו כשאדם מרגיש שהוא בסכנת חיים ואז מתגלים אצלו כוחות אדירים המסיעים לו להנצל, כך גם במובן הרוחני, כשיהודי מרגיש שהנפש שלו, הרוחניות שלו בסכנה, מתגלה אצלו הכוח להלחם עבור שמירת התורה והמצוות והוא אפילו מוכן למסור את נפשו על כך.

וכפי שפרשנו את הפסוק "כתיבת - למאור": כשם שהשמן יוצא מהזית דווקא על ידי הכתישה שלו, כך המאור - הנקודה היהודית, מתגלה בעם ישראל דווקא בזמנים הקשים. כפי שאפשר לראות במציאות,

הארוע. הרבי שמע זאת בחינה והתענגן כמה משתתפים היו, ואז אמר "רק אתמול הנכד שלך היה מטורד"...

כן, אנחנו רק צריכים לחשב על הרבי והוא כבר ישמע אותנו. וכדברי הרבי, בתקופה שאחר הסתלקות הרבי הרי"צ:

"הרבי נותן עצה - שכאשר יושבים ב'תפיסה', במצב של נמיכות רוח כו', אזי העצה היא להתקשר אל הרבי על ידי ציור פני קדשו.

מזמן לזמן צריך כל אחד ואחד לצייר לעצמו פני קדשו של הרבי, ולהזכר בדברים ששמע מהרבי... צריכים אנו לדעת שיש לנו 'אבא קדישא'... ובמילא, אין מה לדאג".

הרועה של כלם

איש עסקים יהודי היה זקוק לברכה מהרבי עבור עסקת ענק שעמדה לפניו. הוא בקש מהמזכיר הרב בנימין קלין עליו השלום, לשים את הבקשה שלו ב'ראש הערמה' והבטיח תרומה גדולה אם הברכה תתממש...

אך הרבי לא נתן עדיפות לגביר ואמר לרב קלין, בהצביעו על ערמות בקשות הברכה הממתינות: "ואלו לא בני אברהם יצחק ויעקב?!... ואלו לא בנות שרה, רבקה רחל ולאה?!..."

מוקדש לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

להקדשות ולמנויים להערות והארות ניתן לפנות (בהודעות) למס' 052-3017770

גיליון 319 קרח

שם התלמיד/ה: _____ משפחה: _____

כיתה: _____ חתימת הורים: _____

"רק אתמול הנכד שלך היה מטורד"...

הוא היה שליח צעיר ונמרץ שהגיע לא מכבר לשליחות בעיר סטמפורד שבמדינת קונטיקט בארצות הברית, אך הוא החליט 'ללכת על גדול' ולערוך ארוע יהודי ענק שמעולם לא נערוך כדגמתו במקום זה. השליח הוא ר' ישראל דערן, כיום מנתיקי השלוחים.

ר' ישראל שכר אולם ענק ובו כאלף מקומות ישיבה והחל במכירת פרטיסים לארוע שתכנן בקפידה. והנה, מגיע יום ששי - יומים לפני הארוע. ר' ישראל בודק כמה פרטיסים נמכרו, ולתדהמתו נמכרו רק 86 פרטיסים... הוא לא יודע את נפשו וחושב על הבושות העצומות שהוא הולך לנחל מיד בארוע הראשון שהוא עורך בעיר. זו תהיה 'קבלת הפנים' שלו בקרב יהודי העיר...

במוצאי שבת, לילה לפני הארוע, חושב ר' ישראל לעצמו כי אלו הוא היה חסיד כמו ר' מנדל פוטרפס, גם הוא היה כותב לרבי פ"נ במחשבה... "אבל מי אני שאצליח לכתב לרבי במחשבתי ואזכה שהרבי יענה לי"...

והנה, למחרת, ביום הארוע, פונים לפתע מאות יהודים לקפת האולם ומתחילים לרכש פרטיסים. הארוע התקיים בהצלחה רבה וברבוי משתתפים.

סבתא של הרב דערן, הרבנית פוזנר, שנכחה בארוע, שבה לאחר מפן לגיו-יורק ונכנסה בשמחה לדוח לרבי על הצלחת

שֶׁשֶׁשְׁקוֹרָה חֲלִילָה מִשְׁהוּ לֹא טוֹב, כָּלֵם מִתְעוֹרְרִים וּמִתְאַחֲדִים בְּתַפְלוֹת וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים.

הַחֲכָמָה הִיא, גַּם כְּשֶׁהִכַּל טוֹב לְכַאוֹרָה, לְהַמְשִׁיךְ וּלְקַיֵּם תּוֹרָה וּמִצְוֹת בְּאוֹתוֹ כּוֹחַ וּבְאוֹתָהּ הַתְּלֵהבוֹת, כְּפִי שֶׁהָיָה בְּעֵתִים בָּהֶם נִדְרָשְׁנוּ לְמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ.

קִיּוּמוֹ וְקִבְלוֹ

אבא/אמא: נחזור שוב לתקופה של גזרת המן. במגלה כתוב "קִיּוּמוֹ וְקִבְלוֹ הַיְהוּדִים עֲלֵיהֶם". אומרת על כך הגמרא שהקיום של התורה אותה קבלו בני ישראל במתן תורה, היה דוקא בשעת גזרת המן.

זאת אומרת, שבמובן מסוים, הקיום של המצוות בזמן גזרת המן היה יותר גבוה מאשר בעת מתן תורה. איך זה יתכן? והרי במתן תורה בני ישראל היו במצב הרוחני הכי גבוה שיכול להיות, ואלו בימי המן הם היו במצב לא טוב, הם השתחוו לצלם בזמן נבוכדנצר, נהנו מסעודתו של אותו רשע, אחשוורוש, וגם נגזרה עליהם גזרת שמד. אז איך אפשר לומר שיש משהו יותר טוב בזמן הזה מאשר בעת מתן תורה?

אמונה פנימית

ילד/ילדה: התשובה היא שבמתן תורה אמנם המצב היה משבח ביותר, אבל זה היה מצד הקדוש ברוך הוא. הוא הוציא את ישראל ממצרים, קרע להם את היים ונתן להם את התורה. איך אנחנו יכולים לדעת שהתורה באמת נחקה בתוכם? אולי זה להבדיל כמו האמונה של אותו גנב, שמאמין אבל גונב כי האמונה לא חלחלה לתוכו? שעת המבחן הגיעה בזמן גזרת המן!

כאשר הוא גזר גזרה על היהודים, וכפי שלמדנו, הם יכלו חלילה להמיר את דתם ולהנצל, אבל מרדכי עורר אותם למסר את הנפש עבור יהדותם, והם קימו תורה ומצוות במשך שנה שלמה (מאז הפלת הפור בחודש ניסן ועד הבצוע של הגזרה שהיה אמור להיות בחודש אדר, ביום הפורים, כשנים עשר חודשים לאחר מכן), מתוך מסירות נפש - אז קבלנו הוכחה שבאמת האמונה נחקה בתוכם.

המבחן הראשון

אבא/אמא: אבל, יש רמה גבוהה עוד יותר מזה. הרי הפסוק "קִיּוּמוֹ וְקִבְלוֹ הַיְהוּדִים עֲלֵיהֶם" מדבר אחרי שכבר היה 'ונהפך הוא'. אחרי שהתרחש הנס ועם ישראל נצל. וכפי שמפרש רש"י שמא הבת השם שהתעוררה בעקבות הנס, היהודים 'קבלו על עצמם' את התורה מחדש.

כפי שלמדנו קדם, לעתים הכוח העצום של המסירות נפש, נחלש כשחוזרים לשגרה. כשהכל טוב לכאורה. אם כן, היו לעם ישראל שני מבחנים: מבחן אחד ארץ שהתחיל במתן תורה ונמשך עד גזרת המן. במבחן הזה בני ישראל קבלו ציון 100%... הם היו

מוכנים למסר את נפשם על קדוש השם! סימן שהם באמת קבלו את התורה. שבאמת האמונה נכנסה בתוכם והפכה להיות חלק מהם.

מאה, פעם שניה

ילד/ילדה: המבחן השני התחיל אחרי הנס:

זהו. אין גזרה. עם ישראל נצח את אויביו. את המן ועשרת בניו תלו על העץ. בית המן נתן לאסתר המלכה ולמרדכי היהודי. תכף עם ישראל גם מקבל רשות להמשיך לבנות את בית המקדש השני. יכול להיות שעכשו ההתלהבות תתפוגג.

אבל לא! עם ישראל קבל מאה גם במבחן השני. גם אחרי הנס, כשכבר חלפה לה הגזרה, הם "קבלו עליהם" והמשיכו לקיים תורה ומצוות באותה התלהבות ובאותו כוח של מסירות נפש.

מה מציק

אבא/אמא: מה עדין היה חסר לעם ישראל באותה תקופה? מה בכל זאת 'הציק' להם וגרם להם להמשיך באותו להט של מסירות נפש? כלשון הגמרא: "אכתי עבדי אחשוורוש אנן". עצם היותם בגלות, היא זו שגרמה לעם להמשיך ולהתעורר, להמשיך ולעמד במסירות נפש.

אם כן, רוח הדברים במאמר היא, שגם בדורנו יש להמשיך ולעמד בכוח של מסירות נפש. באותו כוח והתמסרות שחסידים עשו בדור הקודם למען הפצת התורה והמצוות תחת השלטון הקומוניסטי, עלינו להמשיך ולפעל גם כעת. נכון, יותר טוב לנו. אבל עדין חסר לנו. אנחנו עדין נמצאים בגלות. רצוננו לראות את מלכנו!

רק אותך בעצמך

'כתית' תוצרת הגלות

אבא/אמא: למדנו שיש שני סוגי "כתית למאור" - הראשון הוא כשגוזרים גזרות על עם ישראל ואז מתגלה בהם כוח המסירות הנפש. השני הוא 'כתית' גם כשטוב לעם ישראל ואפשר לקיים תורה ומצוות, אך אנו עדין נמצאים בגלות.

ובלשון הרבי:

"והענין הוא, דזה שישאל הם שבורים מזה שהם בגלות (גם כשיש להם הרחבה בגשמיות וברוחניות), הוא, כי רצונו האמתי של כל אחד מישראל הוא שיהיה גלוי אלקות, ועד שזה נוגע לעצם מציאותו, ולכן, זה שבזמן הגלות אין מאיר גלוי אלקות כמו שהיה בזמן הבית [ובפרט כשמתבונן בזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: כל מי שלא נבנה בית המקדש בימיו הרי זה כאלו נחרב בימיו], הנה מזה עצמו איז ער אינגאנצן צוטרייסלט

(=הוא נתון כלו בשכרון ובמצב של) 'כתית'.

רק אותך בעצמך

ילד/ילדה: וידוע מה שכתב הצמח-צדק שהיה נשמע ממורנו ורבונו נשמתו עדין (אדמו"ר הזקן. בתרגום): איני רוצה כלום. איני רוצה בגן עדן ובעולם הבא שלך. אני רוצה רק אותך בעצמך!

ועל ידי שהיה נשמע לשון זה מאדמו"ר הזקן... נתן הכוח לכל אחד ואחד מישראל שעקר רצונו יהיה גלוי העצמות, ועד כדי כך, שכשאינו מאיר גלוי זה... הוא במצב דכתית, ומבקש ג' פעמים בכל יום (או יותר) ותחינה עינינו בשוכב לציון ברחמים, שאז יהיה גלוי אלקות ועד לגלוי העצמות.

וזהו כתית למאור, שעל ידי הענין דכתית מזה שנמצאים בגלות - מגיעים לה(ה)מאור, כי זה שהרצון דכל אחד מישראל הוא גלוי אלקות ועד שזה נוגע לעצם מציאותו [שלכן הוא נשבר ונדכא (כתית) מזה שבזמן הגלות לא-יש גלוי אלקות] הוא מצד עצם הנשמה, מאור שבנשמה, שהתקשרותה באלקות היא התקשרות עצמית".

באור הפסוק

אבא/אמא: לסכום, נבאר את הפסוק מתחלתו ועד סופו:

"ואתה - משה רבנו, תצוה - תחבר ותקשר, את בני ישראל - עם הקדוש ברוך הוא, ויקחו אליך שמן זית זך - על ידי שמשה מחבר את בני ישראל הוא זוכה לתוספת אור וגלוי נעלה יותר, כתית למאור" - לפי הפרוש הראשון שלמדנו, כשבני ישראל נמצאים במצב של 'כתית' - גזרות וכדומה, אז מתגלה אצלם ה'מאור' וכוח המסירות נפש. לפי הפרוש השני, עצם היותם של בני ישראל בגלות גורם להם להיות במצב של 'כתית'. ועל ידי זה מתגלה אצלם ה'מאור', עצם הנשמה.

נר תמיד

ילד/ילדה: 'להעלות נר תמיד... מערב עד בקר לפני ה' - יש נר שדולק רק בשעת 'ערב'. כשחשוך בחוץ, הוא מתעורר במסירות נפש, כמו בפרוש הראשון. אך יש 'נר תמיד' שבוער תמיד, גם כש בחוץ יש אור ולכאורה הכל טוב, עדין הוא בוער במסירות נפש, בגלל שהוא עדין בגלות ובכרצונו להתאחד עם השם, כמו בפרוש השני.

לפי הפרוש השני יש גם באור חדש במלים "ויקחו אליך". משה מגלה בישראל את כוח האמונה עד למסירות נפש, והם לוקחים את זה קדימה גם למצבים 'רגילים' ומגלים גם בהם את כוח המסירות נפש שירשו ממשה שבכל דור.

(מעובד ע"פ מאמר ד"ה ואתה תצוה, קונטרס פורים קטן תשנ"ב)